

Patenta tek. № 2563.

Klase: 20-6

Patenta valde
Izdev. 24.3 1937.
№ 910.

Finanču ministrijas
Patentu valdei.

Izgudrojuma pieteikums.

64

Patentu komitejas lēmums pieņemts
1939 g. 19. janvārī

Pieteicējs (vārds, uzvārds vai firmas nosaukums un adrese):

Valsts Elektrotehniskā Fabrika
Rīga, Brīvības gatve #19

Pilnvarnieks (vārds, uzvārds un adrese):

Iesniedzot divos eksemplāros zīmējumus un aprakstu, lūdzu izsniegt ^{man} _{manam pilnvaras devējam} *) patentu

izgudrojumam ar nosaukumu: Aerogenerators

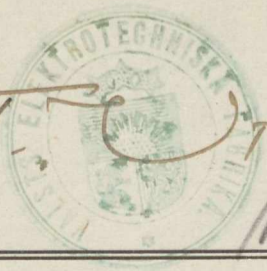
Pielikumi:

- 1) Apraksts 2 eks. uz 4 lap.
- 2) Zīmējumi 2 ,, ,, 1 ,,
- 3) Pilnvara, pilnvaras noraksts. *)
- 4) Latv. b. 1937. g. 24. marta
pieteik. nodevas nomaksas
14/1900 kvīts.
- 5) Pat. valdes
izgudrojuma patentēšanas ap-
liecība.

Atsvabināts no zīmognodkļa
uz rīkojumu par zīmognodokli
46 p. 8 p. 1. pamata.
Zīmognodokļa
vieta

RĪGĀ, 1937. g. 24. marta

Valsts Elektrotehniskā Fabrika
*) Pieteicējs
Pilnvarnieks

*) Nevajadzīgo svītrot.

Lēmums:

Pieprasīto patentu izsniegt
1. 39.

[Handwritten signature]
A. Liepa

2

Patenta nodevas nomaksas atzīme gadā.

Gads	Ls	Līdz		Latvijas bankas kvīts no		
		mēnesis	gads	mēnesis	gads	numurs
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						

Piezīmes:

- 1) aizsardzības apliecība izdota 193..... g.
- 2) Aizsardzības apliecība izsludināta V. V. 193..... numurā.
- 3) Patents izsniegts 193..... g.
- 4) „ izsludināts V. V. 193..... g. numurā.
- 5) „ atraidīts 193..... g.
- 6) „ dzēsts 193..... g.

A E R O G E N E R Ā T O R S .

Izgudrojums satur sevī iekārtu elektriskās strāvas ražošanai izmantojot vēja spēku. Pēc iespējas augsti gaisā kāda staba - masta galā jeb t.l. tiek uzstādīta pati elektrisko strāvu ražojošā dināmo mašīna, kuŗu dzen vējš ar propellerveidīga spārna palīdzību. Ražotā strāva tiek pa vadiem novadīta lejup patērētājam tiešai lietošanai, akumulatoru pildīšanai vai t.l. Akumulatorā uzkrāto enerģiju tālāk var lietot radio aparātu nodarbināšanai, apgaismošanai vai t.l. bezvēja laikā.

Ar izgudrojumu sasniegta lietderīgāka vēja spēka izmantošana elektriskās enerģijas ražošanā, kā līdz šim pazīstamās vējdzinēja iekārtās un ietaisēs un tas sevišķi lietderīgi pielietojams uz laukiem, kur nav pieejams cits elektriskās strāvas veids apgaismošanai, radio aparātu nodarbināšanai u.t.l.

Ar nelieliem izdevumiem šīs vienkāršās iekārtas uzstādīšanā pie radio aparātu nodarbināšanas atkrīt turpmākās neērtības dārgo sauso elementu lietošanā vai akumulatoru nogādāšanā uzpildīšanai kādā tuvākā elektrības stacijā vai t.l., līdz ar visu to dodot arī iespēju vēl iekārtot lielākā vai mazākā mērā vietēju elektrisku apgaismošanu jeb t.l.

Turpmāk zīmējumos 1, 2 un 3 apskatīti šī izgudrojuma izveidojuma piemēri.

Vējš, skat. zīm.1, iedarbojas uz propellerveidīgu spārnu 2, kas tieši vai arī ar kāda zināma pārnesuma palīdzību piedzen dināmo mašīnu 1. Dināmo piestiprināts pie attiecīgi izveidota turētāja - konsolas 8, kas atbalstīta uz kāda iekārtas turoša stieņa - masta 7 jeb t.l. un var brīvi griezties ap pēdējo.

Atloks 6 un turētāja 8 apakšējā apmala 9 sastāda tā saucamo "komutatora iekārtu". Apmalā 9, zīm.1 griezums A-B, ir ierīkoti viens jeb divi gredzenveidīgi slīdkontakti 10 un 11, kuŗi savienoti ar dināmo spailēm. Atlokā 6, kas piestiprināts cieši pie masta 7, ierīkoti viens jeb divi kontakti - birstes 12 un 13 strāvas noņemšanai no slīdkontaktiem 10 un 11 jebkuŗa turētāja 8

6
4
apmalas 9 stāvoklī. No kontaktiem 12 un 13 elektrisko energiju tieši pa vadiem novada patērētājiem.

Lai propellers-spārns 2 vienmēr censtos nostāties pret vēja virzienu, tad pie turētāja 8 vēl pierīkota lāpstveidīga, vai t.l. virziena stūre 3, kuŗa var arī griezties ap savu asi C_1 . Lai pie stiprāka vēja nevarētu notikt dināmo pārslogošana un tā bojāšanās, tad iekārta izveidota tā, ka vējam pārsniedzot zināmu stiprumu, dināmo dzenošais spārns-propellers tiek pagriezts, atkarībā no vēja stipruma, lielākā vai mazākā slīpleņķī pret vēja virzienu un tā apgriezību skaita pieaugšana tiek apturēta, tā sakot, sākot ar zināmu vēja stiprumu tiek noturēts gandrīz pastāvīgs apgriezību skaits.

Zīmējumos 2 un 3 parādīti, sakarā ar izgudrojumu, šī izveidojuma piemēri. Zīm. 2 parādīta šī mērķa sasniegšana ar ekscentrisku spārna-propellera ass virziena līnijas a-a novietojumu attiecībā pret virziena stūres virzienu b-b caur iekārtas piestiprināšanas centru "c". Sakarā ar minēto, spārns-propellers 2, virziena stūre 3 un virziena stūres atspere 4 tā sakārtoti, ka līdz zināmam vēja stiprumam, spārns-propellers 2 tiek noturēts stateniski pret vēja virzienu W. Vējam vēl pastiprinoties, pārsniedzot zināmu pielaižāmu ātrumu, līdz ar to rodoties vēl lielākam spiedienam uz spārnu-propelleri 2, virziena stūre 3 paliek tāpat vēja virzienā, bet virziena stūres atspere 4 zem šī, uz spārna-propellera 2 palielinātā spiediena pamata, padodas - izstiepjas un atļauj pagriezties turētājam 8 līdz ar dināmo 1 un spārnu-propelleri 2 tā, ka pēdējais tagad nostājas kādā slīpleņķī pret vēja virzienu W, un viņa apgriezību skaits nepieaug.

Zīm. 3 parādīts tas pats automatiskas ātruma regulēšanas izveidojuma piemērs, bet ar tā saucamo sānu "flagas" palīdzību. Šinī gadījumā, vējam pārsniedzot zināmu stiprumu, spārns-propellers 2 netiek nostādīts kādā slīpleņķī pret vēja virzienu W ar šī pašā spārna-propellera 2 palīdzību, bet ar atsevišķu, sānus izbīdītas, lāpstveidīgas jeb t.l. "flagas" 15 palīdzību.

Iekārtas darbības apturēšana - palaišana sakarā ar izgudrojumu iekārtota tādejādi, skat. zīm. 2, 3 un 4, ka kāda trose 16 piestiprināta pie virziena stūres 3 iet pār skritulīšiem 17 un 18 pie turētāja 8 un tālāk uz piestiprināšanas centru "c", no kurienes tad pa mastu lejup.

7
5

Velkot aiz šīs troses l6 gala, turētājs 8 var tikt griezts līdz ar dināmo 1 un spārnu-propelleri 2 ap centru "c" tikmēr, kamēr spārns-propellers 2 novietojas līdztekus virziena stūrei 3, līdz ar to spārns-propellers 2 arī nostādīts vēja virzienā un tas vairs negriezīsies.

Iekārtu darbā laižot vajaga tikai pie apturēšanas ievilkto trosi palaist brīvu, tad virziena stūres atspere 4 atkal atvilks atūri atpakaļ pamatstāvoklī, spārns-propellers pagriezīsies stateniski pret vēja virzienu un iekārta sāks darboties.

Izgudrojuma īpatnības.

1. Aerogenerators, liederīgākai vēja izmantošanai pie tā enerģijas pārvēršanas elektriskā enerģijā īpatnējs ar to, ka elektrisko enerģiju ražojošais dināmo pacelts gaisā kādā masta galā vai t.l. un tiek turpat tieši bez kādām lielākām pārnesuma iekārtām piedzīts ar vēja-spārnu propelleri.

2. Aerogenerators pēc īpatnībām 1 īpatnējs ar to, ka salīdzinot ar līdzšinējām pazīstamām vēja dzinēju iekārtām, atkrit enerģijas mehāniskās pārvadīšanas sistēmas.

3. Aerogenerators pēc īpatnībām 1, īpatnējs ar to, ka iekārta var strādāt bez traucējumiem arī ļoti stiprā vējā - vētrā /līdz 12 ballēm/, pateicoties automatiskai regulēšanas iekārtai, ar kuŗu spārns-propellers, vējam pārsniedzot zināmu stiprumu, tiek automatiski pagriezts zem kāda slīpleņķa pret vēja virzienu, caur ko viņa apgriezīenu skaits nepieaug virs pielaižāmās robežas un nodrošināta dināmo nepārslogošana.

4. Aerogenerators pēc īpatnībām 3, īpatnējs ar to, ka automatiska ātruma regulēšana pie zināmu stiprumu pārsniedzōša vēja tiek izdarīta tādā ceļā, ka spārns-propellers, pateicoties tam, ka viņa ass virziens novietots ekscentriski attiecībā pret virziena stūres asi, tiek ar zināmo vēja pārspiedīnu pagriezts kādā slīpleņķī pret vēja virzienu un caur to tā griešanās ātruma palielināšanās atturēta.

5. Aerogenerators pēc īpatnībām 3, īpatnējs ar to, ka automatiska ātruma regulēšana pie zināmu stiprumu pārsniedzōša vēja tiek izdarīta pateicoties tam, ka iekārtai pierīkota

8
6

stateniski pret virziena stūri kāda sānu stūre, ar kuŗas palīdzību tiek ar zināmo vēja pārspiedienu spārns-propellers iegriezts kādā slīplenķī pret vēja virzienu un tā griešanās ātruma palielināšanās atturēta, t.i. izdarīta automatiskā ātruma regulēšana.

6. Aerogenerātors pēc īpatnībām l īpatnējs ar to, ka iekārta savā būtībā vienkārša, viegli un parocīgi uzstādāma, apkalpe vienkārša un neprasa gandrīz nekādus uzturēšanas un apkalpes izdevumus.

7. Aerogenerātors pēc īpatnībām l īpatnējs ar to, ka izlietojot viņas ražoto zemsprieguma strāvu apgaismošanai, instalācijas iekārta iznāk lēta, jo jālieto materiāli tikai ar zemsprieguma izolāciju.

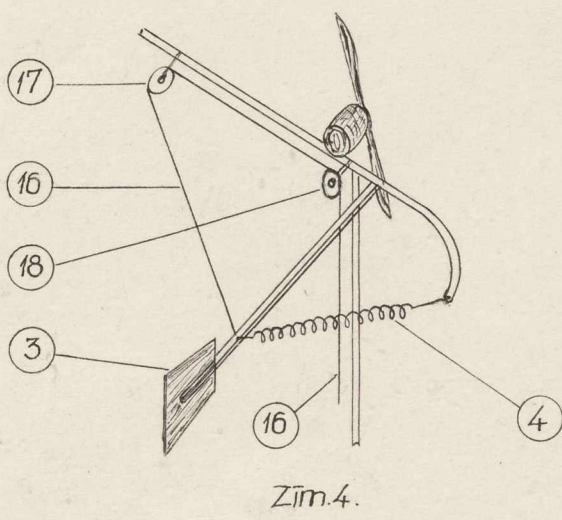
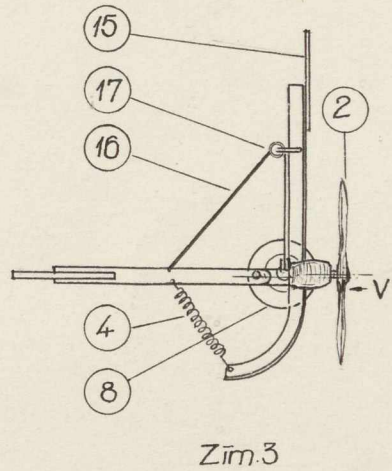
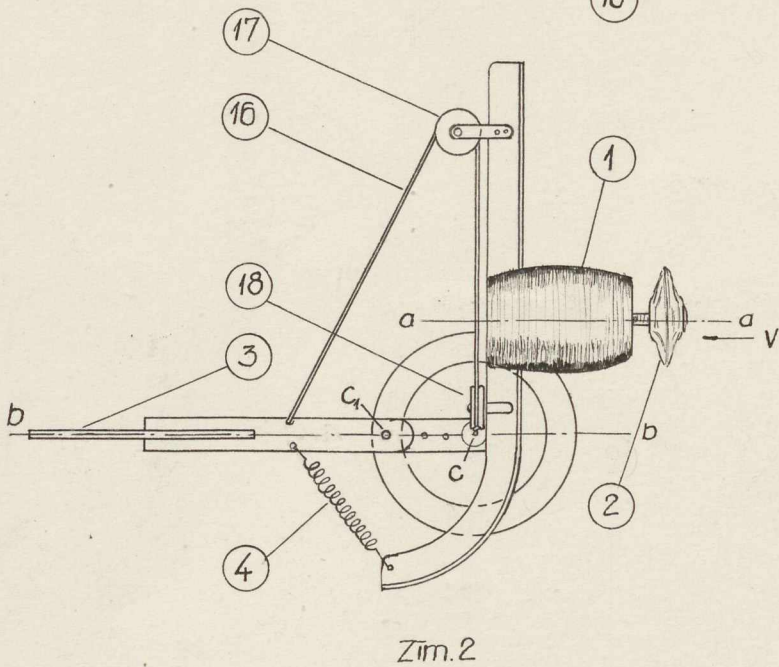
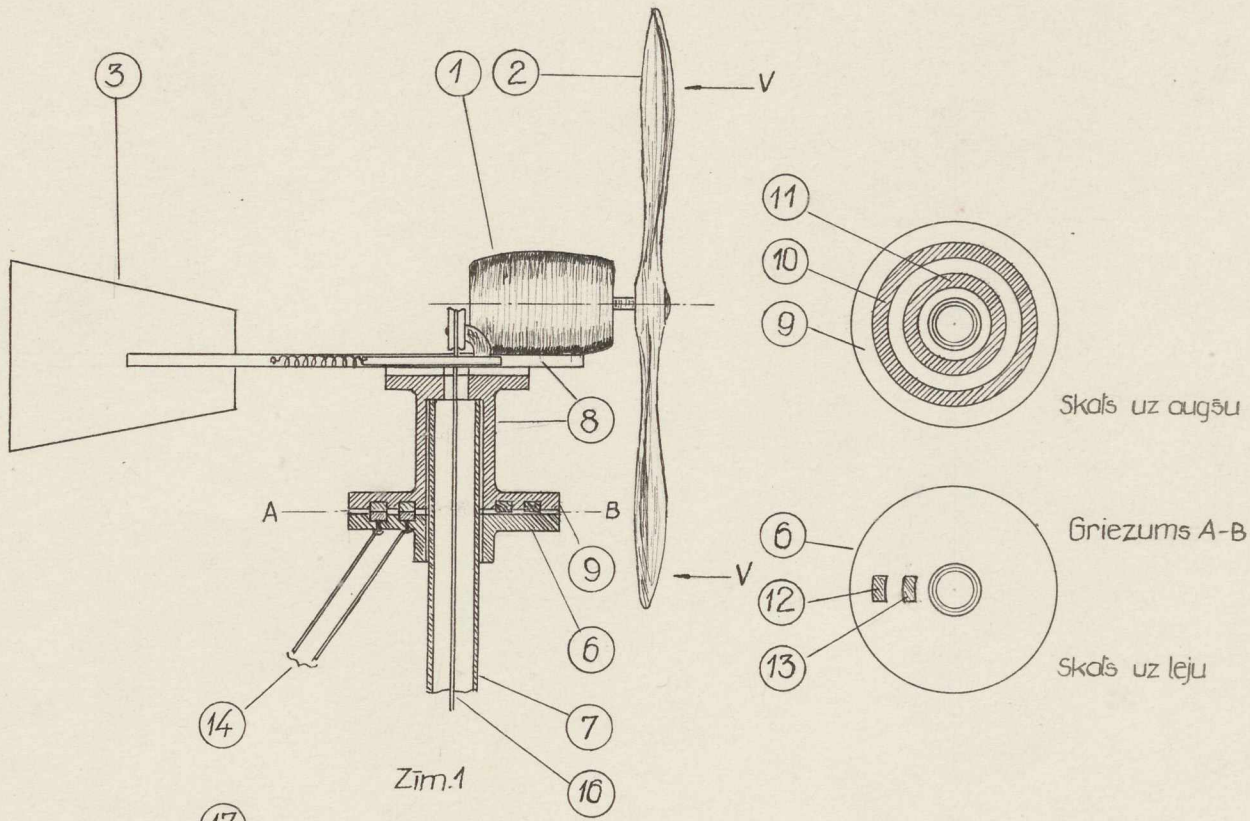
Rīgā, "24" *martā* 1937.g.

Atsvabināts no zīmognodokļa
uz rikojumu par zīmognodokli
46 p. 8 pkt. pamata.

Valsts Elektrotehniskā Fabrika

T. Kols
M. Feldmans.

844

LATVIJAS REPUBLIKA

FINANČU MINISTRIJA

PATENTU VALDE

Aizsardzības apliecība

№ 64

1937 g. 24.martā patentu valdē saņemts

.....
Valsts Elektrotehniskā Fabrikas, Rīgā, Brīvības
gatve N.19.
.....

lūgums izsniegt patentu izgudrojumam:

A e r o g e n e r a t o r s .
.....

Lūgumu iesniedza Valsts Elektrotehniska Fabrika,

.....
Rīgā, Brīvības gatvē 19.
.....

Lūgumam pievienoti: apraksts, zīmējumi
.....

un Latvijas bankas 1937 g. 24.marta kvīts

№ 14/19000 par pieteikuma nodevas nomaksu.

Zīmognodeva nomaksāta.

Rīgā, 1937 g. „ 24 “ martā.

Departamenta vicedirektors. A. D.

Patentu valdes priekšnieks. J. P.

PATENTA APLIECĪBA

Nr. 2563

PAMATOJOTIES UZ PIEVIENOTO APRAKSTU UN VIŅĀ ATZĪMĒTĀM
ĪPATNĪBĀM, IZSNIEGTS:

VALSTS ELEKTROTEHNISKAI FABRIKAI,

RĪGĀ, Brīvības gatvē 19.

PATENTS

PATENTA PRIEKŠMETS:

AEROGENERATORS

PATENTS IZDOTS UZ 15 (piecpadsmiņ) GADIEM, SKAITOT
NO „APRILĀ” 1939. G., ZEM SEKOJOŠIEM NOTEIKUMIEM:

- 1) IEMAKSĀT PATENTU GADA MAKSAS NE VĒLĀK, KĀ „APRILĪ”
- 2) IZMANTOT MINĒTO IZGUDROJUMU VAI PĀRLABOJUMU LATVIJĀ RŪPNIECISKOS
APMĒROS UN ATTIECĪGU APLIECĪBU IESNIEGT PATENTU VALDEI NE VĒLĀK,
KĀ „APRILĪ” 1944. G.

VALDĪBA NEGALVŌ PAR PIETEICĒJA ĪPAŠUMA TIESĪBĀM UZ IZGUDROJUMU VAI
PĀRLABOJUMU UN TĀ LIETDERĪBU, BET IZSNIEDZOT PATENTU VIENĪGI APLIECINA,
KA UZ MINĒTO IZGUDROJUMU VAI PĀRLABOJUMU LĪDZ ŠIM LATVIJĀ NEVIENAM
PATENTS NAV IZSNIEGTS.

ZĪMOGNODEVA SAMAKSĀTA.

RĪGĀ, „APRILĪ” 1939. G.

FINANČU MINISTRIS (A. Valdmanis)

DEPARTAMENTA VICEDIREKTORS: (A. Šmēlis)

PATENTU VALDES PRIEKŠNIEKS: (J. Purics)